



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інтерсеміотичний переклад у міжкультурній комунікації

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки	доктор філософії
галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
освітньо-наукова програма	Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство
статус дисципліни	дисципліна вільного вибору аспіранта

Форма навчання денна, вечірня, заочна

Навчальний рік 2024/2025

Семестр III

Кількість кредитів ЄКТС 3

Мова навчання українська

Форма підсумкового контролю залік

Розробник:

Никитченко Катерина Петрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови КНЛУ

Рецензенти:

Шутова Марія Олександрівна, доктор філологічних наук, доцент, завідувач кафедри германської і фіно-угорської філології.

Іванова Андріана Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет».

Схвалено на засіданні кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови КНЛУ, протокол № 1 від «01» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Христина МЕЛЬКО

Схвалено на засіданні вченої ради університету, протокол № 2 від «26» серпня 2024 р.

Голова вченої ради



Роман ВАСЬКО

1. Мета вивчення дисципліни:

сприяти *формуванню у аспірантів* професійних компетентностей про інтерсеміотичні студії як галузь культурологічних досліджень в аспекті перекладознавства, що дозволить поглибити знання слухачів про інтерсеміотичні парадигми знань, підвищити їх міждисциплінарну наукову компетентність та спонукатиме до пошуку ефективних шляхів застосування міжпарадигмальних знань у процесі перекладацької діяльності; сприяти *усвідомленню аспірантами* ролі розмаїття теоретичних і методологічних основ інтерсеміотичних студій у перекладознавстві, що формує здатність до інтерпретації креолізованих текстів; *формуванню здатності* майбутнього фахівця правильно інтерпретувати різні наукові позиції для вибору шляхів інтерсеміотичного аналізу художнього тексту та його перекладу, *розумінню* завдань та проблематики семіотики та інтерсеміотики, що вивчає природну мову в аспекті її спільних та відмінних рис з іншими знаковими системами; сприяти *формуванню у аспірантів здатності* визначати певну інтерпретаційну модель перекладу з метою перекодування інформації з однієї знакової системи в іншу.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану):

3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

	Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
Лекції	20 год.	6 год.
семінарські заняття	10 год.	4 год.
практичні заняття	–	–
Консультації	–	–
самостійна робота	60 год.	80 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

3.1. *Знати*: теоретичні основи письмового перекладу художніх і нехудожніх текстів; базові категорії та поняття дискурсології, міжкультурної комунікації, лінгвістики тексту, семіотики, інтерсеміотичного перекладу; базисні засади письмового перекладу різних типів текстів / жанрів та їх окремих складових, зв'язок перекладу з дискурсологією, прагмалінгвістикою та семіотикою; важливість перекладу як засобу міжкультурної комунікації та міжмовного посередництва.

3.2. *Вміти*: робити лінгвістичний, концептуальний, літературознавчий, семіотичний, перекладознавчий / перекладацький аналіз вихідного / цільового тексту; здійснювати доперекладознавчий / перекладознавчий аналіз оригінальних текстів різних типів; адекватно обирати стратегії і тактики перекладу відповідно до особливостей інтерсеміотичного перекладу; застосовувати методологічні принципи здійснення адекватного та еквівалентного перекладу текстів, що належать до різних семіотичних систем.

3.3. Для успішного освоєння дисципліни аспіранти повинні володіти комплексними знаннями із таких загальнофілологічних дисциплін, як мовознавство, літературознавство, дискурсологія, прагматика, семіотика, міжкультурна комунікація. Знання та навички, отримані в результаті вивчення даних курсів, створюють необхідну базу для вивчення курсу «Інтерсеміотичний переклад у міжкультурній комунікації» і мають високу ступінь кореляції з ними.

4. Анотація навчальної дисципліни.

Дисципліна «Інтерсеміотичний переклад у міжкультурній комунікації» належить до переліку дисциплін вільного вибору аспіранта. Вона спрямована на поглиблення і систематизацію знань аспірантів щодо ролі семіозису та знаку у процесі перекодування одиниць з однієї семіотичної системи в іншу. Курс дозволить систематизувати знання аспірантів про розмаїття теоретичних і методологічних підходів до інтерсеміотичного перекладу в аспекті розуміння полімодальності дискурсу як відкритої мовної системи, що виявляється у взаємодії знакового та реального світів. Курс сприяє усвідомленню аспірантами проблеми актуалізації інтерсеміотичного простору з урахуванням вербального / невербального перекодування знаків вихідної мови / культури у перекладознавстві. У межах цього курсу аспіранти опановують вміннями визначати певну інтерпретаційну модель перекладу як семантичну / прагматичну / семіотичну базу застосування відповідних перекладацьких стратегій і тактик в аспекті інтерсеміотичного перекладу.

Курс включає два змістових модулі.

У першому модулі розглядаються *основи семіотичних та інтерсеміотичних студій у перекладознавстві*, що передбачає розуміння *семіотики як міждисциплінарної науки*: семіотика як наука про знаки; види позамовних знаків; мова як знакова система; структура знакового процесу; структура значення знака, виміри і рівні знакового процесу; своєрідність мови художнього тексту як знакової системи; семіотика вербальної та невербальної комунікації; обґрунтування *семіотичного підходу до аналізу інформаційного суспільства*: проблеми формування інформаційної культури особистості засобами інформаційного впливу з опорою на семіотичні закономірності; логічна семантика розглядається як розділ логіки, присвячений вивченню значень понять і суджень, а також їх формальних аналогів-виражень різних формальних систем; структурна семантика – розділ структурної лінгвістики, присвячений опису смислу мовленнєвих виражень та оперцій з ними; вивчення *проблеми сучасної семіотики в аспекті взаємодії мови та культури у перекладознавчій перспективі*: антропоцентрична парадигма сучасної філології (у лінгвістиці і перекладознавстві); мова і культура у контексті системного підходу в гуманітарних науках; мова культури і мовні знаки; код в антропокультурній лінгвістиці; лінгвокультурний код; концептуалізація інформаційно-семіотичних вимірів інформації як головного модусу і тренду інформаційного суспільства; розгляд *дискурсу як семіотичного процесу*: дихотомія «текст та екстралінгвальні чинники»; чинники визначення статусу комунікативної ситуації; *розуміння інтерсеміотики як галузі культурологічних досліджень*: первинні і вторинні знакові системи, їхні типи; денотативне і конотативне значення знаків; поняття про медію, медіальний характер мистецтва. Види міжмистецької взаємодії: інтерсеміотичний переклад, екфразис. Класифікація типів інтерсеміотичності М. Ісагулова. Класифікація типів інтерсеміотичності В. Вольфа та О. Ханзен-Льове.

У другому модулі розглядаються *теоретико-методологічні аспекти інтерсеміотичного перекладу*, що передбачає розгляд *основних, концептуальних підходів до розгляду дискурсу в перекладознавстві*: поєднання у дискурсі вербальних і невербальних компонентів, співвіднесеність яких обумовлює розмежування в дискурсі власне тексту як мовного компоненту та невербальних одиниць, сполучених із інтерпретаційним базисом адресанта / адресата, що охоплює полімодальні, соціокультурні, етнопсихологічні, прагматичні та інші складові; *чинник асиметрії культур у перекладознавстві*: культурні смисли осягаються не на рівні окремих значень і мікросмислів, а на рівні макросмисла, у формуванні якого вони беруть участь; окремі явища культури (особливості зовнішності, одяг, артефакт, пісня тощо) мають статус значень, знаходять сенс лише в загальному контексті цільового тексту; при виборі вербальних знаків, застосовуються механізми, типові для комунікації в цілому, а саме: фільтрація, спрощення, асоціювання, комбінування і реорганізація інформації, розстановка акцентів, заповнення прогалін та інтерпретація; вивчення *когнітивного простору мовної свідомості в інтерсеміотичному перекладі*: когнітивна лінгвістика як міждисциплінарна галузь лінгвістичних і перекладознавчих досліджень, як система парадигм, що поєднує

когнітивні структури з предметною діяльністю і є зручним інструментом для інтеграції і вдосконалювання систем вилучення знань з тексту; *моделювання процесу розуміння тексту людиною*: адекватне моделювання (повнота і точність перекладу з природньої мови на семантичну) залежить від можливостей семантичної мови, розробки правил перекладу, точності співвіднесення одиниць природньої мови з одиницями семантичної. Семантичний аналіз є одним із етапів автоматичного перекладу, у процесі якого семантична мова виступає у ролі мови-посередника. Різновидом семантичного аналізу є індексування в інформаційно-пошукових системах, тобто уявлення про зміст документів і запитів у термінах інформаційних мов; *технологія інтерсеміотичного перекладу*: виявлено прийоми адаптації вихідного тексту в інший з урахуванням візуальних, звукових, аудіовізуальних можливостей відтворення інформаційного та емоційного простору першотвору, що включають наступні прийоми: альтернативна назва персонажа, перестановка подій, компресія і вилучення при подачі інформації, пов'язаної з передісторією; заміна, яка відображає перерозподіл дій, що здійснюються персонажами; додавання дій і реплік персонажів, що дозволяє пояснити подальші сюжетні події.

5. Компетентності аспірантів, визначені навчальною дисципліною (освітнім компонентом) «Інтерсеміотичний переклад у міжкультурній комунікації»

Компетентності аспірантів з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Інтерсеміотичний переклад у міжкультурній комунікації» базуються на *інтегральній, загальних і фахових компетентностях, визначених освітньо-науковою програмою «Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство»* для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань із загальнофілологічних дисциплін (мовознавства, теорії літератури, перекладознавства), історії їх становлення і розвитку, сучасного стану й актуальних проблем, новітніх наукових парадигм і методології філологічних досліджень (мовознавчих, літературознавчих, перекладознавчих).

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність до оволодіння загальнонауковим (філософським) системним світоглядом, аналізу, синтезу і генерування нових ідей.

ЗК 3. *Здатність до осмислення філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямів і закономірностей розвитку вітчизняної і світової науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.*

ЗК 4. *Здатність до наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності на засадах загальної та спеціальної методології.*

Фахові компетентності (ФК)

ФК 1. Здобуття концептуальних і методологічних знань у галузі перекладознавства, зокрема засвоєння основних концепцій у перекладознавчій дискурсології, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових перекладознавчих знань, оволодіння термінологією перекладознавства.

ФК 2. Здатність збирати дані для перекладознавчого дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх; започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.

ФК 3. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

ЗК 3. Здатність планувати і здійснювати комплексні дослідження на основі набуття універсальних навичок дослідника, зокрема і в міждисциплінарних галузях.		+											
ЗК 8. Здатність до осмислення філософсько-світоглядних засад, сучасних тенденцій, напрямів і закономірностей розвитку вітчизняної і світової науки в умовах глобалізації й інтернаціоналізації.			+										
ЗК 9. Здатність до наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності на засадах загальної та спеціальної методології.				+									
Фахові компетентності (ФК) ФК 1. Здобуття концептуальних та методологічних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.					+								
ФК 2. Здатність збирати дані для філологічного дослідження, систематизувати та інтерпретувати їх; започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.						+							
ФК 3. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.							+						
ФК 4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів; розширювати та переоцінювати вже існуючі знання і професійну практику.								+					
ФК 5. Здатність до критичного аналізу, оцінки, синтезу, продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем в обраній галузі філологічних досліджень.									+				

ФК 9. <i>Здатність формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство), робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</i>											+			
ФК 10. <i>Здатність визначати методологічні засади комплексного філологічного дослідження у сферах мовознавства, літературознавства та перекладознавства, самостійно розробляти й запроваджувати методологію дослідження, яка базується на результатах наукових розвідок, міжнародних стандартах і рекомендаціях. Удосконалювати методи проведення експериментальних досліджень і застосування методів статистичної та кількісної обробки одержаних результатів.</i>												+		
ФК 11. <i>Здатність виявляти спільні та відмінні тенденції в розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.</i>													+	
ФК 12. <i>Здатність використовувати системні знання мови в теоретичному / практичному, синхронному / діяхронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному, семіотичному аспектах для аналізу та синтезу ідей, задіювати системні знання сучасних мовознавчих, літературознавчих і перекладознавчих студій у власній дослідницько-інноваційній діяльності.</i>														+

6. Результати навчання аспірантів із дисципліни (освітнього компонента) «Інтерсеміотичний переклад у міжкультурній комунікації».

Результати навчання аспірантів із дисципліни базуються на програмних результатах навчання, визначених освітньо-науковою програмою «Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство»:

ПРН 2. Порівнювати і класифікувати різні наукові погляди у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати власні наукові досягнення і здобутки інших дослідників.

ПРН 3. Оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.

ПРН 4. *Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.*

ПРН 13. *Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.*

ПРН 14. *Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.*

ПРН 15. *Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) з урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій.*

ПРН 16. *Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.*

Таблиця 2

**Матриця відповідності результатів навчання з дисципліни
(освітнього компонента) «Інтерсеміотичний переклад у міжкультурній
комунікації» програмним результатам навчання, визначеним
освітньо-науковою програмою**

Програмні результати навчання	Результати навчання з дисципліни (освітнього компонента)						
	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7
ПРН 2. Критично аналізувати та оцінювати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження і пропонувати шляхи їх вирішення.	+						
ПРН 3. Порівнювати і класифікувати різні наукові погляди у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати власні наукові досягнення і здобутки інших дослідників.		+					
ПРН 4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.			+				
ПРН 13. <i>Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.</i>				+			
ПРН 14. <i>Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.</i>					+		
ПРН 15. <i>Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) з урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій.</i>						+	
ПРН 16. <i>Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.</i>							+

7. Відповідність програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Інтерсеміотичний переклад у міжкультурній комунікації».

Таблиця 3

Матриця відповідності програмних результатів навчання, методів навчання та форм оцінювання з навчальної дисципліни (освітнього компонента) «Інтерсеміотичний переклад у міжкультурній комунікації»

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
<p>ПРН 2. Критично аналізувати та оцінювати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження і пропонувати шляхи їх вирішення.</p>	<p>Загальнонаукові методи теоретичного пізнання: <i>аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення.</i></p>	<p>Індивідуальне і групове опитування.</p>
<p>ПРН 3. Порівнювати і класифікувати різні наукові погляди галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію; критично аналізувати власні наукові досягнення і здобутки інших дослідників.</p>	<p>Технологія <i>особистісно орієнтованого навчання</i></p>	<p>Експрес-контроль.</p>
<p>ПРН 4. Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.</p>	<p>Методи <i>інтерактивного (комунікативного) і проблемного навчання</i></p>	<p>Оцінювання роботи аспірантів в групах.</p>
<p>ПРН 13. <i>Визначати мету власного наукового дослідження, генерувати нові ідеї, мислити абстрактно, адаптуватися до нових умов і ситуацій.</i></p>	<p>Методи навчання: • <i>групові дискусії,</i> • <i>дидактичні ігри, що імітують досліджувані процеси,</i></p>	<p>Оцінювання індивідуальних завдань аспірантів.</p>
<p>ПРН 14. <i>Формулювати фундаментальну наукову проблему в галузі філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) та робочу гіпотезу з досліджуваної проблеми.</i></p>	<p>• <i>ситуаційний аналіз (кейс-метод), дослідження ситуації професійної взаємодії з використанням різних методів (аналіз літературних джерел, спостережень, інтерв'ю), презентація результатів виконаних досліджень.</i></p>	<p>Тематичне тестування.</p>
<p>ПРН 15. <i>Застосовувати принципи організації й проведення комплексних теоретичних і експериментальних досліджень в сфері філології (мовознавство, літературознавство, перекладознавство) з урахуванням відомих наукових розвідок, міжнародних стандартів і рекомендацій.</i></p>	<p>Методи навчання: • <i>групові дискусії,</i> • <i>дидактичні ігри, що імітують досліджувані процеси,</i> • <i>ситуаційний аналіз (кейс-метод), дослідження ситуації професійної взаємодії з використанням різних методів (аналіз літературних джерел, спостережень, інтерв'ю), презентація результатів виконаних досліджень.</i></p>	<p>Модульна контрольна робота.</p>
<p>ПРН 16. <i>Виявляти спільні та відмінні тенденції розвитку лінгвістики, літературознавства й перекладознавства.</i></p>	<p>Індивідуальні завдання: • <i>творчі есе з теоретико-методологічних проблем інтерсеміотичного перекладу, контрастивний та порівняльний аналіз текстів, що належать до різних семіотичних систем.</i></p>	<p>Залік.</p>

8. Система оцінювання результатів навчання (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень аспірантів)

Контроль результатів навчання аспіранта з дисципліна «Інтерсеміотичний переклад у міжкультурній комунікації» здійснюється у формі *вхідного, поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю*. Механізм і критерії оцінювання оприлюднюються кафедрою теорії і практики перекладу з англійської мови на своєму сайті <http://translationstudies.knlu.edu.ua/> та інформаційному стенді та доводяться до відома аспірантів до початку навчального року.

Вхідний контроль застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він надає змогу визначити наявний рівень знань аспірантів і слугує орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм організації освітнього процесу і методів навчання.

Поточний контроль успішності аспірантів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності аспіранта. Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок аспірантів із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспірантів здійснюється за *накопичувальною системою*.

Система оцінювання результатів навчання аспірантів з дисципліни «Інтерсеміотичний переклад у міжкультурній комунікації»

Види навчальної діяльності аспіранта	Аудиторна навчальна робота аспіранта (на семінарах)				Модульна контрольна робота	Самостійна навчальна робота аспіранта
	1	2	3	4		
Теми семінарських занять	1	2	3	4	50	Реферат
Максимальна кількість балів	10	10	10	10		10

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни «Інтерсеміотичний переклад у міжкультурній комунікації»

Модульна контрольна робота включає 2 завдання, з яких кожне оцінюється за наступними критеріями. Відповідь на кожне завдання модульної контрольної роботи оцінюється за 25-бальною шкалою.

23-25 балів виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання завдання.

18-22 бали виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні помилки у викладі теоретичного матеріалу і практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

15-17 балів виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми, рівень самостійності суджень недостатній.

14 балів і менше виставляється за умови відсутності вичерпаної відповіді на питання, наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань аспіранта.

Виконане завдання має включати такі складники: обґрунтування актуальності, викладення змісту, висновки.

Максимальна кількість балів за виконану МКР становить 50.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання аспірантів на завершальному етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності аспіранта	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	Аудиторна та самостійна навчальна робота аспіранта	50
2.		Модульна контрольна робота (МКР)	50
3.		Залік	100

Аспірант вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття третього рівня вищої освіти (очної (денної і вечірньої) і заочної) аспіранти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості аспірантам вечірньої та заочної форм здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Аспіранти погоджують цей графік із викладачем і відділом науково-дослідної роботи. Графік повинен бути затверджений проректором із наукової роботи.

Якщо аспіранти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми і терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни аспірантами денної форми здобуття освіти визначає кафедра теорії і практики перекладу з англійської мови і доводить до відома аспірантів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять із дисципліни і критерії оцінювання.

Семестровий контроль із навчальної дисципліни «Інтерсеміотичний переклад у міжкультурній комунікації» проводиться у формі заліку за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку науково-педагогічний працівник виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік («зараховано / не зараховано»), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал із навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку.

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо аспірант на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою «не зараховано», то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому, незалежно від набраного семестрового рейтингового балу, виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності «Відмітка про залік» науково-педагогічний працівник виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою («зараховано»);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу аспіранта з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

В Індивідуальний навчальний план аспірант записує точну назву дисципліни (абревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС.

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ з/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин									
		Ра- зом	Денна / вечірня форма			Заочна форма			Ра- зом	у тому числі	
			Лек ції	Семінар- ські / практичні заняття	Само- стійна робота	Лек ції	Семінар ські / практич ні заняття	Само стійна робота			
Модуль I											
Змістовий модуль I. Основи семіотичних та інтерсеміотичних студій у перекладознавстві											
1.	Семіотика як міждисциплінарна наука Семіотика як наука про знаки; види позамовних знаків; мова як знакова система; структура знакового процесу; структура значення знака, виміри і рівні знакового процесу; своєрідність мови художнього / нехудожнього тексту як знакової системи; семіотика вербальної та невербальної комунікації.	8	2	--	6	8	--	--	8		

2.	Семіотичний підхід до аналізу інформаційного суспільства Проблеми формування інформаційної культури особистості засобами інформаційного впливу з опорою на семіотичні закономірності; логічна семантика – вивчення значень понять і суджень, а також їх формальних аналогів-виражень різних формальних систем; структурна семантика – розділ структурної лінгвістики, присвячений опису смислу мовленнєвих виражень та операцій з ними	8	2	--	6	9	1	--	8
3	Проблеми сучасної семіотики в аспекті взаємодії мови та культури у перекладознавчій перспективі Антропоцентрична парадигма сучасної філології (у лінгвістиці і перекладознавстві); мова і культура у контексті системного підходу в гуманітарних науках; мова культури і мовні знаки; код в антропокультурній лінгвістиці; лінгвокультурний код; концептуалізація інформаційно-семіотичних вимірів інформації як головного модусу і тренду інформаційного суспільства	10	2	2	6	10	1	1	8
4	Дискурс як семіотичний процес Дихотомія «текст та екстралінгвальні чинники»; Чинники визначення статусу комунікативної ситуації; Ідентифікація дискурсів і текстів з урахуванням асиметрії культур крізь призму модальності	8	2	--	6	10	1	1	8
5	Інтерсеміотика як галузь культурологічних досліджень Первинні і вторинні знакові системи, їхні типи. Денотативне і конотативне значення знаків. Поняття про медію, медіальний характер мистецтва. Види міжмистецької взаємодії: інтерсеміотичний переклад, екфразис. Класифікація типів інтерсеміотичності М. Ісагулова. Класифікація типів інтерсеміотичності В. Вольфа та О. Ханзен-Льове	10	2	2	6	9	1	--	8
	Разом годин за модулем 1	44	10	4	30	46	4	2	40
Змістовий модуль 2 Теоретико-методологічні аспекти інтерсеміотичного перекладу									

6.	Концептуальні підходи до розгляду дискурсу в перекладознавстві Поєднання у дискурсі вербальних і невербальних компонентів, співвіднесеність яких обумовлює розмежування в дискурсі власне тексту як мовного компоненту та невербальних одиниць, сполучених із інтерпретаційним базисом адресанта / адресата, що охоплює полімодальні, соціокультурні, етнопсихологічні, прагматичні та інші складові	10	2	2	6	8	--	--	8
7.	Чинник асиметрії культур у перекладознавстві Культурні смисли досягаються не на рівні окремих значень і мікросмислів, а на рівні макросмисла, у формуванні якого вони беруть участь; окремі явища культури (особливості зовнішності, одяг, артефакт, пісня тощо) мають статус значень, знаходять сенс лише в загальному контексті цільового тексту; при виборі вербальних знаків, застосовуються механізми, типові для комунікації в цілому	8	2	--	6	8	--	--	8
8.	Когнітивний простір мовної свідомості в інтерсеміотичному перекладі Когнітивна лінгвістика як міждисциплінарна галузь лінгвістичних і перекладознавчих досліджень, як система парадигм, що поєднує когнітивні структури з предметною діяльністю і є зручним інструментом для інтеграції і вдосконалювання систем вилучення знань з тексту.	8	2	--	6	8	--	--	8
9.	Моделювання процесу розуміння тексту людиною Адекватне моделювання (повнота і точність перекладу з природньої мови на семантичну) залежить від можливостей семантичної мови, розробки правил перекладу, точності співвіднесення одиниць природньої мови з одиницями семантичної. Семантичний аналіз є одним із етапів автоматичного перекладу, у процесі якого семантична мова виступає у ролі мови-посередника.	10	2	2	6	8	--	--	8

10	Технологія інтерсеміотичного перекладу Виявлено прийоми адаптації вихідного тексту в інший з урахуванням візуальних, звукових, аудіовізуальних можливостей відтворення інформаційного та емоційного простору першотвору, що включають наступні прийоми: альтернативна назва персонажа, перестановка подій, компресія і вилучення при подачі інформації, пов'язаної з передісторією; заміна, яка відображає перерозподіл дій, що здійснюються персонажами	10	2	2	6	12	2	2	8
	Разом годин за модулем 2	46	10	6	30	44	2	2	40

10. Рекомендована література (у тому числі Інтернет ресурси)

Основна:

1. Коптілов В.В. (2003). Теорія і практика перекладу: Навч. посібник для студентів. Київ: Юніверс, 280 с.
2. Селіванова О.О. (2008). Сучасна лінгвістика: напрями і проблеми: підручник. Полтава: Довкілля.
3. Cunico Sonia, Munday Jeremy (2016). Translation and Ideology. London Routledge P. 232. DOI <https://doi.org/10.4324/9781315538211>
4. Faiq Said (2018). Discourse in Translation London. Routledge. P. 242. DOI <https://doi.org/10.4324/9781315098791>
5. Jakobson R. (1959). On Linguistic Aspects of Translation. On Translation / ed. R. A. Brower. Harvard University Press. P. 232-239.
6. Newmark P. (2003). Textbook of Translation. Longman.
7. Pârlog, Aba-Carina (2019). Intersemiotic Translation. Literary and Linguistic Multimodality. Palgrave Pivot. P. 80.
8. Snell-Hornby M. (2006). The Turns of Translation Studies: New Paradigms or Shifting Viewpoints? Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. 205 p.
9. Vasso Giannakopoulou (2019). Introduction: Intersemiotic Translation as Adaptation. In *Memoriam of Laurence Raw. Adaptation*, Volume 12, Issue 3, Pp. 199–205, <https://doi.org/10.1093/adaptation/apz023>
10. Zhang H. (2023). Exploring Intersemiotic Translation Models A Case Study of Ang Lee's Films. Routledge Advances in Translation and Interpreting Studies. 1st ed.

Додаткова:

1. Ребрій О.В. (2012). Сучасні концепції творчості у перекладі: монографія. Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. 376 с.
2. Anderson, J., & Lotman, M. K. (2018). Intrasemiotic translation in the emulations of ancient art: On the example of the collections of the University of Tartu Art Museum. *Semiotica*, 1-24. <https://doi.org/10.1515/sem-2016-0118>
3. Apter, Ronnie and Mark Herman (2016). Translating for Singing. London: Bloomsbury.
4. Bassnett, S. (2014). Translation Studies (4th ed.). London: Routledge.
5. Buckland, W. (2000). The Cognitive Semiotics of Film. Cambridge, United Kingdom: Cambridge University Press.

6. Campbell, M., & Vidal, R. (2018). The translator's gaze: Intersemiotic translation as transactional process. In M. Campbell, & R. Vidal (Eds.), *Translating Across Sensory and Linguistic Borders: Intersemiotic Journeys Between Media*, pp. 1-36. Springer International Publishing AG. https://doi.org/10.1007/978-3-319-97244-2_1
7. Connelly, Heather (2019). Beyond Representation: Translation Zone(s) and Intersemiotic Translation. In: *Translating across Sensory and Linguistic Borders Intersemiotic Journeys between Media*. Palgrave Macmillan, Cham, pp. 217-246
8. Dicerto, Sara (2015). *Multimodal Pragmatics: Building a New Model for Source Text Analysis*. PhD diss., University of Surrey, UK.
9. Francesconi, S. (2017). Dynamic intersemiosis as a humour-enacting trigger in a tourist video. *Visual Communication*, 16(4), 395-425. <https://doi.org/10.1177%2F1470357217716378>
10. Halliday, M. A. K., Hasan, R. (1991). *Language, Context and Text: Aspects of Language in a Social-Semiotic Perspective*. Oxford: Oxford University Press.
11. Jewitt, C., & Oyama, R. (2001). Visual meaning: A social semiotic approach. In T. van Leeuwen & C. Jewitt (Eds.), *Handbook of visual analysis* (pp. 134–156).
12. Kaźmierczak Marta (2018). Przekładaniec. From Intersemiotic Translation to Intersemiotic Aspects of Translation. pp.7-35.
13. Kubilay Aktulum (2017). What Is Intersemiotics? A Short Definition and Some Examples. *International Journal of Social Science and Humanity*, 7 (1).
14. Kurniasih Nia, Nuriman Harry, Jaelani Jejen (2019). A Verbal-Visual Intersemiotic Translation Model of Advertisement Slogans *ILMU KOMUNIKASIVOLUME 16, NOMOR 1, 1-18*
15. Mossop, Brian (2016a). “‘Intralingual translation’: A useful concept?” *Across Languages and Cultures* 17 (1): 1–24.
16. Mossop, Brian (2017b). “Invariance orientation: Identifying an object for translation studies.” *Translation Studies* 10 (3): 329–356.
17. Mossop, Brian (2017c). “When translation is not about meaning.” *Babel* 63 (5): 621–642.
18. Mossop, Brian (2019d). ‘Intersemiotic translating’. *Time for a rethink? Translation and Interpreting Studies Vol. 14:1* pp. 75–94
19. Munday, J. (2012). *Introducing Translation Studies: Theories and Applications*, 3rd edition. London and New York: Routledge.
20. Olimpia G. Loddo (2023). Intersemiotic Legal Translation. In *Law and Visual Jurisprudence Series*, vol. 11. Switzerland: Springer. 119 pp.
21. O’Halloran, K., Tan, S., & Wignell, P. (2016). Intersemiotic Translation as Resemiotisation: A Multimodal Perspective. *Signata*, 7, pp. 199-229.
22. O’Toole, M. (1995). A systemic-functional semiotics of art. In P. Fries & M. Gregory (Eds.), *Discourse in society: Systemic functional perspectives* (Vol. L, pp. 159–179). Norwood, NJ: Ablex.
23. Pérez-González, Luis (2014). “Multimodality in Translation and Interpreting Studies” in *A Companion to Translation Studies*, Sandra Bermann and Catherine Porter (eds), Chichester, Wiley-Blackwell: 119-31.
24. Perdikaki, K. (2017). "Towards a model for the study of film adaptation as intersemiotic translation" in *TRAlinea Special Issue: Building Bridges between Film Studies and Translation Studies*
25. Petrilli, S. & Meng Ji. (Ed.) (2023). *Intersemiotic Perspectives on Emotions Translating across Signs, Bodies and Values*. Routledge.
26. Petrilli, S. & Zanolettis, M. (2023). Intersemiotic approaches. *The Routledge Handbook of Translation Theory and Concepts* (1st ed.). Routledge.
27. Pitkäsalo, Eliisa, and Laura Kalliomaa-Puha (2019). “Democratizing Access to Justice: The Comic Contract as Intersemiotic Translation.” *Translation Matters* 1 (2): 30–42.
28. Pym, A. (2014). *Exploring Translation Theories*, 2nd edition. London and New York: Routledge
29. Queiroz, J., & Atã, P. (2019a). Intersemiotic translation, cognitive artefact, and creativity. *Adaptation*, 12(3), 298- 314. <https://doi.org/10.1093/adaptation/apz001>
30. Queiroz, J., & Atã, P. (2019b). *Intersemiotic Translation as a Creative Thinking Tool*. 1st Edition Routledge.

31. Royce, T. (1998a). Visual-verbal intersemiotic complementarity in The Economist Magazine. Unpublished doctoral dissertation, University of Reading, United Kingdom.
32. Zlatev, J. (2015). Chapter 47: Cognitive Semiotics. In P. P. Trifonas, International Handbook of Semiotics, pp. 1043-1067. Dordrecht, Holland: Springer Science+Business Media.

11. Додаткові ресурси (за наявності):

www.benjamins.com/#catalog/books/btl/main	The Benjamins Translation Library
http://www.cognitivelinguistics.org/en/about-cognitive-linguistics	Cognitive Linguistics
http://www.jostrans.org/	Journal of Specialized Translation (UK)
https://www.academia.edu/30815389/Saldanha_Gabriele_Baker_Mona_Routledge_encyclopedia_of_translation_studies_Routledge_2009_	Routledge Encyclopedia of Translation Studies / ed. by M. Baker. London and New York : Routledge, 2009.
www.benjamins.com/#catalog/books/btl/main	The Benjamins Translation Library
http://www.stjerome.co.uk/show_title.php?doctype	The Translator and Interpreter Trainer (UK)
www.eup.ed.ac.uk/journals.aspx	Translation and Literature (UK)
http://www.tandfonline.com/toc/rtrs20/current	Translation Studies (UK)

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна (за потреби).

Електронний ресурс, на якому розміщено додаткову інформацію щодо дисципліни, – приклади контрольних і залікових завдань, тематика рефератів, методичні вказівки з виконання самостійної роботи тощо – сайт <https://translationstudy.knlu.edu.ua/> кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови.